

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Ett fungerande samhälle i en föränderlig värld

Nationell strategi för skydd av samhällsviktig verksamhet

Ett fungerande samhälle i en föränderlig värld

Nationell strategi för skydd av
samhällsviktig verksamhet

Denna upplaga är ett omtryck av publikationen
"Ett fungerande samhälle i en föränderlig värld", MSB266 - maj 2011.
I den här versionen har huvudsakligen redaktionella justeringar
gjorts samt ett förtydligande avseende avsnittet Använda ett
systemperspektiv, Steg 1: Identifiera samhällsviktig verksamhet.

Ett fungerande samhälle i en föränderlig värld
Nationell strategi för skydd av samhällsviktig verksamhet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för skydd av samhällsviktig verksamhet

Layout: Advant Produktionsbyrå AB
Tryck: DanagårdLiTHO

Publ.nr: MSB266 - december 2011
ISBN: 978-91-7383-137-6

Förord

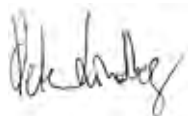
Regeringen har i ett beslut den 14 april 2010 gett MSB i uppdrag att ta fram en samlad nationell strategi för skydd av samhällsviktig verksamhet. Den nationella strategin rapporterades den 1 mars 2011.

Strategin utgår från nuläget och vad som den närmaste framtiden (5–10 år) är samhällsviktiga funktioner. Aktörer som bedriver eller har en påverkan på samhällsviktig verksamhet omfattas av strategin. Även näringslivet och den enskilda människan inkluderas bland aktörerna.

MSB har så här långt i arbetet med strategin uppfattningen att den pågående processen och involveringen av aktörerna i arbetet har varit mycket betydelsefull och kommer att vara nyckeln till framgång i det fortsatta arbetet. MSB har valt att i strategin inte peka ut eller föreslå olika myndigheter som ansvariga för genomförandet av aktiviteterna. Ansvaret för genomförandet av flera av de föreslagna aktiviteterna ligger inom ramen för det ansvar som MSB har utifrån sin instruktion.

Strategin har utarbetats i samverkan med flera centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner och landsting. Representanter från det privata näringslivet som äger, bedriver eller förvaltar stora delar av de viktiga samhällsfunktionerna har också deltagit i denna samverkan och process.

Strategin ska leda till att aktiviteter avseende viktiga samhällsfunktioner på olika nivåer i samhället förstärker och kompletterar varandra. Sverige är beroende av vad som händer i omvärlden och bör därför, särskilt inom EU, vara aktivt och påverka utformningen av regelverk och andra styrmedel. Även samverkan med andra länder, inte minst våra nordiska grannar, behöver fortsätta att utvecklas.

Helena Lindberg
Generaldirektör

Innehållsförteckning

Inledning	7
Tydligare definition av centrala begrepp	9
Samhällsviktig verksamhet	9
Kritisk infrastruktur	10
Vision	13
Syfte och mål	15
Övergripande mål	15
Delmål 2013	15
Delmål 2020	15
Strategiska principer	17
Strategiska principer – beskrivning	18
<i>Använda ett systemperspektiv</i>	20
<i>Åtgärder före, under och efter störning</i>	26
<i>Omfatta alla slags hot och risker</i>	29

Inledning

Inledning

Regeringen har formulerat följande mål för vår säkerhet¹:

- att värna befolkningens liv och hälsa,
- att värna samhällets funktionalitet och
- att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättsäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter.

Regeringen har utifrån målen för vår säkerhet preciserat följande mål för samhällets krisberedskap²:

- minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor,
- trygga hälsan och den personliga säkerheten för barn, kvinnor och män samt
- hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

Strategin är en del av Sveriges krisberedskap och ska bidra till att minska risker, sårbarheter och konsekvenser av allvarliga händelser i samhället. Den tar sin utgångspunkt i de grundläggande principerna för svensk krisberedskap - ansvars-, likhets- och närhetsprinciperna.

Strategin tar främst sikte på att säkerställa samhällets funktionalitet, medan skydd mot olyckor till stor del har den enskildes ansvar i fokus. Så långt finns en åtskillnad mellan strategin och skydd mot olyckor. Regeringen har dock uttryckt att grunden för samhällets krisberedskap bland annat utgörs av arbetet med skydd mot olyckor och av de samhällsresurser som finns under normala förhållanden.³ Det finns således ingen tydlig skiljelinje mellan samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor.

---

1. Prop. 2005/06:133 Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle

2. Skr. 2009/10:124 s. 15 Samhällets krisberedskap – stärkt samverkan för ökad säkerhet

3. Skr. 2009/10:124 s. 9 Samhällets krisberedskap – stärkt samverkan för ökad säkerhet

**Tydligare definition
av centrala begrepp**

Tydligare definition av centrala begrepp

I regeringens uppdrag till MSB (Fö 2010/698/SSK) ingår att ge en tydligare definition av de centrala begreppen samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur. Ett sådant arbete med definitioner måste enligt MSB:s uppfattning leda till konkret nytta i arbetet med att identifiera och skydda samhällsviktig verksamhet. Definitionerna bör därmed vara brett förankrade och kunna förstås och användas av aktörerna inom samhällets krisberedskap. Definitionerna kan däremot inte göra anspråk på relevans i alla andra sammanhang.

De kriterier för identifiering och prioritering av samhällsviktig verksamhet som utarbetats inom ramen för Styrelseprojektet⁴ har utvecklats vidare tillsammans med terminologisk expertis. Arbetet har utmynnat i nedanstående argument för och tydligare definitioner av begreppen samhällsviktig verksamhet respektive kritisk infrastruktur.

Med skydd avses i detta sammanhang de åtgärder som kan och behöver vidtas för att säkerställa funktionalitet och kontinuitet hos samhällsviktig verksamhet. Med skydd avses också de aktiviteter som bidrar till förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå eller begränsa konsekvenserna av allvarliga störningar. Åtgärderna kan vara förebyggande (till exempel att öka robustheten i kritisk infrastruktur), förberedande (till exempel att utbilda berörd personal och anskaffa materiel), operativa (till exempel räddning och röjning) samt uppföljande/lärande (vad kan göras bättre nästa gång).

Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet är samhällsfunktioner som konstateras vara av särskild betydelse för upprätthållandet av samhällets funktionalitet.

---

4. Prop. 2010/11:56 Prioritering av samhällsviktiga elanvändare

En bättre benämning – enligt vår uppfattning - på samhällsviktig verksamhet är *viktiga samhällsfunktioner*, till skillnad mot samhällsfunktioner i allmänhet, som kan vara olika funktioner och verksamheter, offentliga och privata, till nytta för befolkningen och samhällets funktionalitet. *Viktig samhällsfunktion* används också i definitionen av extraordinär händelse⁵ i 4 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Samhällsfunktion bör användas i stället för verksamhet, då den är mera generell, oavsett funktionens karaktär, medan verksamhet oftast definieras antingen som ett arbete, som fortlöpande utförs, eller en organisatorisk enhet, inom vilken fortlöpande arbete utförs. Samhällsfunktion ansluter också väl till det ofta använda begreppet *samhällets funktionalitet*.

Definition

En samhällsviktig verksamhet definieras som *en samhällsfunktion av sådan betydelse att ett bortfall av eller en svår störning i funktionen skulle innebära stor risk eller fara för befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet eller samhällets grundläggande värden.*

Kommentarer:⁶ En samhällsfunktion som har till uppgift att hantera en pågående allvarlig händelse eller kris så att skadeverkningarna blir så små som möjligt är också en samhällsviktig verksamhet.

Som synonym till samhällsviktig verksamhet föreslås *viktig samhällsfunktion*.

Kritisk infrastruktur

Kritisk infrastruktur inom svensk krisberedskap nämns ofta tillsammans med samhällsviktig verksamhet, utan att ha en tydlig innebörd eller definition. Denna otydlighet bör kunna elimineras genom ett synsätt enligt nedan.

-
5. 4 § Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.
  6. En kommentar har till uppgift att förklara och förtydliga definitionen

Kritisk infrastruktur på nationell, regional och lokal nivå inom Sverige föreslås få en tydlig och specifik innebörd som *stödjande funktioner* till identifierade viktiga samhällsfunktioner. Kritisk infrastruktur blir på detta sätt något som förvisso har en uttalad relation till viktiga samhällsfunktioner, men trots detta är en separat företeelse, med sin egen definition. Kritisk infrastruktur inbegriper ingen verksamhet, dvs. löpande arbete eller organisation för sådant arbete, och kan därigenom åtskiljas från de viktiga samhällsfunktioner som de stödjer.

En viktig infrastruktur måste inte nödvändigtvis vara kritisk, i den strikta bemärkelsen att den svarar mot ett kritiskt beroende, för att benämnas kritisk infrastruktur. *Kritisk* får i stället en innebörd genom relationen till *viktig samhällsfunktion*.

Om kritisk infrastruktur fortsättningsvis ska ha en reell innebörd inom svensk krisberedskap så bör detta synsätt tillämpas. Alternativet skulle vara att överge begreppet kritisk infrastruktur inom svensk nomenklatur och övergå till att använda enbart samhällsviktig verksamhet (eller viktiga samhällsfunktioner), som då skulle inbegripa även de stödjande strukturerna såsom el- och telenät, vägar och järnvägar, vatten och avloppssystem etc.

När nu kritisk infrastruktur ges sin egen definition så kvarstår dock problemet med relationen till begreppet *European Critical Infrastructure* enligt ECI-direktivet, eftersom detta begrepp omfattar inte bara de stödjande fysiska strukturerna utan också de olika verksamheter och funktioner som utgör samhällsviktig verksamhet enligt vad som beskrivits ovan. Om denna diskrepans mot internationell europeisk nomenklatur inte kan hanteras på ett bra sätt får frågan tas upp igen senare.

Definition

Kritisk infrastruktur definieras som *fysisk struktur vars funktionalitet bidrar till att säkerställa upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner.*

Vision

Vision

Ett fungerande samhälle
i en föränderlig värld.

Syfte och mål

Syfte och mål

Strategin syftar till att skapa ett mer resilient⁷ samhälle med en förbättrad förmåga att motstå och återhämta sig från allvarliga störningar i samhällsviktig verksamhet. Syftet med strategin är också att skapa förutsättningar för att samhället ska fortsätta fungera på en acceptabel nivå vid allvarliga händelser och störningar.

Övergripande mål

Det övergripande målet med strategin är ett samhälle med god förmåga att motstå och återhämta sig från allvarliga störningar i samhällsviktig verksamhet.

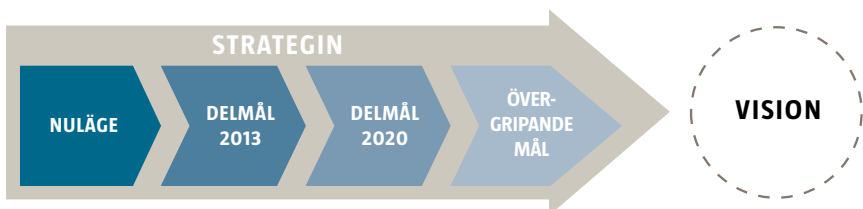
Delmål 2013

En handlingsplan, baserad på strategins principer och prioriterade aktiviteter, har arbetats fram och genomförandet av den har påbörjats. Handlingsplanen ska tas fram av MSB i nära samverkan med andra myndigheter, kommuner, landsting, länsstyrelser och näringslivet.

I handlingsplanen kommer att framgå hur aktörerna kan stödjas och hur tillämpningen av strategin kan följas upp.

Delmål 2020

Systematiskt säkerhetsarbete⁸ och kontinuitetshantering⁹ är integrerade delar i all samhällsviktig verksamhet på lokal, regional och central nivå.

7. Resiliens innebär här förmåga att motstå och återhämta sig från störningar
8. Systematiskt arbete för att minska riskerna för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor.
9. Kontinuitetshantering innebär att långsiktigt etablera och kontinuerligt vidmakthålla en förmåga att upprätthålla sin verksamhet, oavsett vad som inträffar.

Strategiska principer

Strategiska principer

Funktionalitet och kontinuitet hos samhällsviktiga verksamheter kan stärkas genom att samhällsviktiga verksamheter bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete baserat på följande gemensamma principer:

- Använda ett systemperspektiv
- Åtgärder före, under och efter störning
- Omfatta alla slags hot och risker

Principerna är formulerade för att användas samlat och samtidigt av alla aktörer på alla nivåer. De utgör tillsammans det tankesätt och den inriktning som leder arbetet mot visionen och målet.

Både privata och offentliga verksamheter kommer att kunna dra nytta av strategin, eftersom den till stora delar sammanfaller med deras egen drivkraft – att ha kapaciteten att leverera, trots störningar. Detta är således inget nytt och strategin kan bidra till ytterligare förbättringar. Ökade insikter hos aktörer om ömsesidiga beroenden, det vill säga att olika verksamheter förutsätter varandra, kan bidra till ökad samverkan.

Samverkan mellan privata och offentliga aktörer har visat sig vara ett bra tillvägagångssätt för att säkerställa riktlinjer och standarder inom den privata sektorn. För privata aktörer erbjuder samverkan ett flexibelt sätt att möta det offentliga samhället.

I vissa fall, eller inom särskilda områden, behöver genomförandet av strategin stimuleras med ekonomiska medel. Dessutom kan dessa stimulansåtgärder behöva kompletteras med krav och lagstiftning, exempelvis när det gäller samhällets krav på lägsta acceptabla leveransnivå. Detta kan jämföras med exempelvis miljökvalitetsnormer inom miljöbalkens tillämpningsområden.

Förutsättningar för att nå strategins mål i arbetet mot visionen är att hänsyn tas redan i samhällsplaneringen till hur sårbarheter kan undvikas, att olika aktörer i samhället samarbetar, samverkar och kommunicerar samt att de i grunden tar ansvar för sin egen säkerhet och kontinuitet. Även den enskilda människan behöver förbereda sig inför allvarliga störningar och hantera sina egna förhållanden vid sådana störningar och händelser.

Vad som anses vara ett fungerande och funktionellt samhälle kommer att förändras över tid. Strategin har utgått från nuläget och vad som den närmaste framtiden bedöms vara viktiga samhällsfunktioner.

En revidering av strategin sker förslagsvis vart fjärde år, baserad på en uppföljning av det arbete som genomförs av olika aktörer till följd av strategin. MSB ansvarar för att arbetet med revideringen genomförs och kommuniceras.

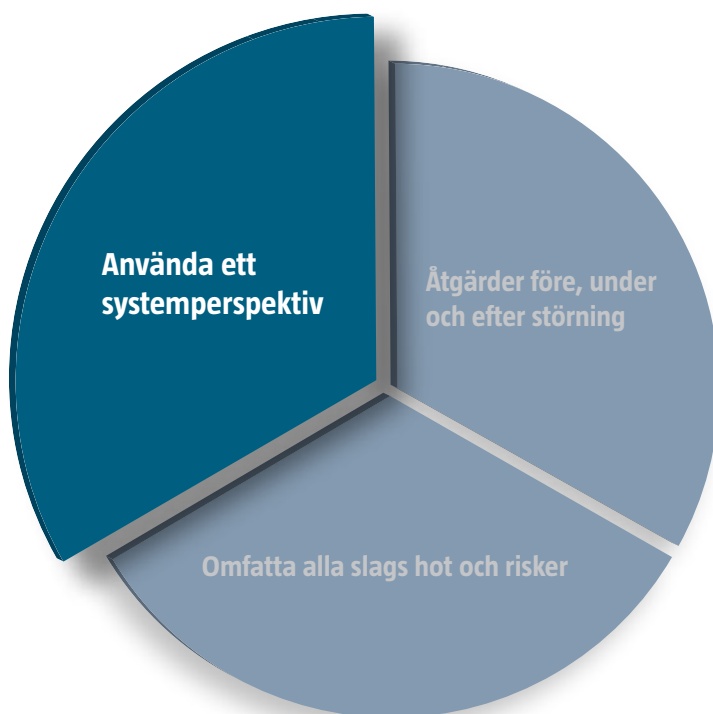
Strategiska principer – beskrivning

Nedan beskrivs de tre strategiska principerna. För varje princip anges ett antal prioriterade aktiviteter. Varje sådan aktivitet kan passa in under olika principer, men är inplacerad där den främst

hör hemma. De prioriterade aktiviteterna syftar till att lyfta fram områden som är särskilt viktiga att fokusera på. De utgör också utgångspunkter för arbetet med att ta fram handlingsplanen.

Inom området samhällets krisberedskap har det under många år bedrivits ett utvecklings- och förändringsarbete. Denna strategi tar sin utgångspunkt i det tidigare genomförda och pågående arbetet på området. En beskrivning av helheten kring krisberedskapen behöver också förtydligas och kommuniceras.

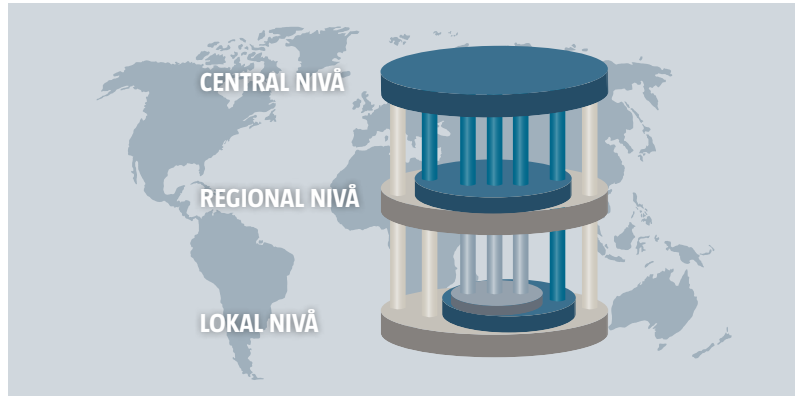

Använda ett systemperspektiv

För att beskriva vad den här principen innebär har den delats in i tre steg, som omfattar att identifiera samhällsviktig verksamhet, att genomföra konsekvensanalyser på samhällsnivå samt att prioritera samhällsviktig verksamhet.

Steg I: Identifiera samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet bör identifieras utifrån funktionens betydelse i samhället och konsekvenserna av ett bortfall av verksamheten. Enligt MSB:s föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:6 och 2010:7) ska statliga myndigheter, kommuner och landsting identifiera samhällsviktig verksamhet på central, regional och lokal nivå.

Identifieringen bör göras situationsoberoende vilket innebär att resultatet kan användas i arbetet med flera olika scenarier.

De samhällssektorer inom vilka viktiga samhällsfunktioner kan identifieras är följande:

- Energiförsörjning
- Finansiella tjänster
- Handel och industri
- Hälsa- och sjukvård samt omsorg
- Information och kommunikation
- Kommunalteknisk försörjning
- Livsmedel
- Offentlig förvaltning – ledning
- Skydd och säkerhet
- Socialförsäkringar
- Transporter

Prioriterade aktiviteter

- 1.1 Utveckla vägledning, processer och metoder för statliga myndigheters, kommuners och landstings arbete med att identifiera samhällsviktig verksamhet på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
- 1.2 Precisera krav som behöver ställas både på förmågan till leveranser till samhället samt olika typer av leveranser från samhällsviktig verksamhet. Det kan exempelvis handla om tjänster, mängder eller kvalitet. Detta kan även betraktas som lägsta godtagbara förmåga eller leveransnivå (grundläggande säkerhetsnivå, GSN). Kritiska infrastrukturer bidrar till att säkerställa upprätthållandet av dessa viktiga samhällsfunktioner.

De resultatmål för krisberedskapen¹⁰ som arbetats fram på regeringens uppdrag bör kunna vägas samman med det arbete som bedrivs kring grundläggande säkerhetsnivåer.

Steg II: Genomföra konsekvensanalyser på samhällsnivå

Samhället är komplext och består av många aktörer som behöver samverka för att helheten ska fungera. Beroendeanalyser, för att exempelvis identifiera gemensam infrastruktur för samhällsviktiga verksamheter, är en förutsättning i arbetet med att åstadkomma kontinuitet. De beroenden som finns inom och mellan olika verksamheter behöver kartläggas så att varje aktör som bedriver samhällsviktig verksamhet är medveten om sina förutsättningar för att fungera kontinuerligt.

Genom att aktörer med geografiskt områdesansvar kompletterar och utvecklar sina risk- och sårbarhetsanalyser med konsekvensanalyser på samhällsnivå¹¹ bidrar de till ett systematiskt säkerhetsarbete som kan tillgodogöras av samhällsviktiga aktörer. Konsekvensanalyser med inriktning på samhällsnivån fokuserar på vad en verksamhet levererar till samhället. Valet av metod eller modell bör göras utifrån aktörens unika förutsättningar och situation.

Information och kommunikation mellan olika viktiga samhällsfunktioner är nödvändiga funktioner för samhällets förmåga att förebygga, förbereda sig för, hantera och återhämta sig från störningar. Det innebär att det finns ett behov av nätverk både

10. Redovisning av regeringsuppdrag Fö2010/697/SSK: Uppdrag att föreslå resultatmål för samhällets krisberedskap

11. Metoden i samhällskonsekvensanalysen bygger på det som inom kontinuitetshanteringen benämns BIA, Business Impact Analysis.

vertikalt och horisontellt i samhället. I detta sammanhang är det viktigt att beakta den enskilda människans behov och kapacitet att kunna bidra för att systemet ska fungera på ett bra sätt.

Sektorsnätverk enligt de samhällssektorer som pekas ut i strategin behöver fortsätta att utvecklas. Det är särskilt angeläget att privata aktörer och branschorganisationer inkluderas i arbetet och ingår i dessa nätverk. Inom ramen för det kontinuerliga utvecklingsarbete som pågår inom de samverkansområden som är reglerade i förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap, bör man exempelvis överväga om det finns ett behov av att se över vilka som deltar i arbetet och behovet av förordningsändringar.

Internationell samverkan behöver ske eftersom skydd av samhällsviktig verksamhet är en gränsöverskridande fråga. Det finns ett ömsesidigt beroende mellan samhällsviktiga verksamheter i Sverige och andra länder.

Prioriterade aktiviteter

- 1.3 Utveckla metoder för konsekvensanalyser på samhällsnivå. Inom ramen för dessa analyser identifieras bland annat beroenden till annan samhällsviktig verksamhet. Erfarenheter och slutsatser från arbetet med beroendefrågor samt från genomförda risk- och sårbarhetsanalyser kan utgöra stöd för detta arbete. Dessa analyser kan även utgöra ett underlag för att utveckla acceptabel leveransnivå.
För att testa, vidareutveckla och skapa ett systematiskt arbete bör ett antal pilotprojekt genomföras som ett led i genomförandet av strategin. Piloterna planeras för genomförande under 2011–2013, som en del av arbetet med att utveckla handlingsplanen. MSB kommer att stödja de aktörer som ingår i pilotprojekten i detta arbete.
- 1.4 Tydliggör roller och ansvar för centrala myndigheter inom respektive samhällssektor (se steg I: identifiera samhällsviktig verksamhet).
- 1.5 Effektivisera privat – offentlig samverkan och partnerskap (POS/PPP) inom samhällsviktig verksamhet som bedrivs av näringslivet.
- 1.6 Utred den enskilda människans roll och ansvar när det gäller samhällets funktionalitet, med fokus på den enskilda människans förmåga.
- 1.7 Fortsätt att utveckla nätverk inom och mellan sektorer utifrån perspektivet samhällsviktig verksamhet. Även de geografiska och internationella nätverken behöver utvecklas.

Steg III: Prioritera samhällsviktig verksamhet

Prioritering och fördelning av resurser behöver göras vid allvarliga händelser och störningar som påverkar samhällets funktionalitet, om det uppstår en brist på resurser. Tillvägagångssättet för prioritering och vad som ska prioriteras bör så långt möjligt vara klargjort och förberett i ett normalläge.

Prioritering kan göras utifrån hur kritisk en viss verksamhet är i en specifik situation. Hur kritisk en samhällsviktig verksamhet är varierar, beroende på situationen och händelseförloppet, hur allvarlig händelsen är och hur störningen påverkar samhällets funktionalitet.

Hur prioritering ska gå till bör baseras på befintliga och klargjorda rutiner, beslutsvägar och principer. Det kan finnas etiska, praktiska och lagtekniska problem som behöver hanteras för att kunna prioritera på ett sådant sätt att berörda viktiga samhällsfunktioner kan återgå till normalläge så fort som möjligt vid en allvarlig händelse.

Prioriterade aktiviteter

1.8 Ta fram vägledning för hantering av prioritering av resurser inom och mellan samhällsviktiga verksamheter där beslutsvägar, lagstiftning, etiska och praktiska frågor blir belysta. Det pågående prioriteringsarbetet i Styrel¹² och kunskaper kring kritiska beroenden utgör exempel på viktiga grunder för arbetet med en sådan vägledning.

1.9 Utveckla prioriteringsgrunder inom energisektorn, transportsektorn samt informations- och kommunikationssektorn baserade på den generella vägledningen.

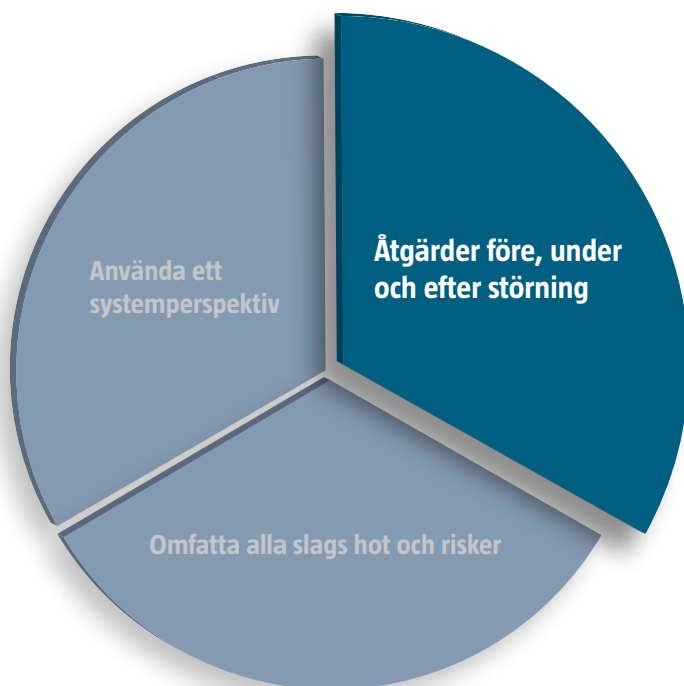
De tre nämnda sektorerna är en förutsättning för att samhällsviktiga verksamheter i alla andra sektorer i samhället ska fungera. Därför bör ett arbete kring prioriteringsgrunder i första hand ske inom dessa sektorer. I det stegvisa angreppssätt man valt vad gäller sektorer i arbetet med ECI-direktivet¹³ är energi- och transportsektorerna de man börjat med. Informations- och kommunikationssektorn är föreslagen som nästa sektor att inkludera i direktivet. Även slutsatserna från arbetet med beroendefrågor¹⁴ framhåller dessa sektorer som viktigast att börja med.

Det är dock angeläget att prioriteringsgrunder utvecklas även inom andra samhällssektorer.

12. Se MSB:s inriktningsdokument för prioritering av elanvändare. Juridiska överväganden avseende de legala förutsättningarna för att kunna prioritera sker i samband med införandet av Styrel.

13. Rådets direktiv 2008/114/EG

14. MSB:s rapport (2009): Fallar en – faller då alla?

Åtgärder före, under och efter störning

Hela kedjan före, under och efter allvarliga störningar behöver beaktas för att samhället ska kunna motstå, hantera, återhämta sig, lära och utvecklas av sådana störningar. Det betyder att ett systematiskt säkerhetsarbete behöver bedrivas inom samhällsviktiga verksamheter. Att arbeta förebyggande med ett systematiskt säkerhetsarbete i kombination med kontinuitetshantering ökar möjligheterna att motstå, hantera och återhämta sig, oavsett vad som inträffar.

Ett arbete pågår inom den internationella standardiseringsorganisationen, ISO, för att standardisera kontinuitetshantering ur ett brett samhällsperspektiv¹⁵. En sådan ISO-standard kan komma att utgöra ett kvalitetsmått på företags och organisationers säkerhetsarbete. Föreskrifterna om risk- och sårbarhetsanalyser¹⁶ kan i framtiden behöva anpassas till metoder och standarder för kontinuitetshantering.

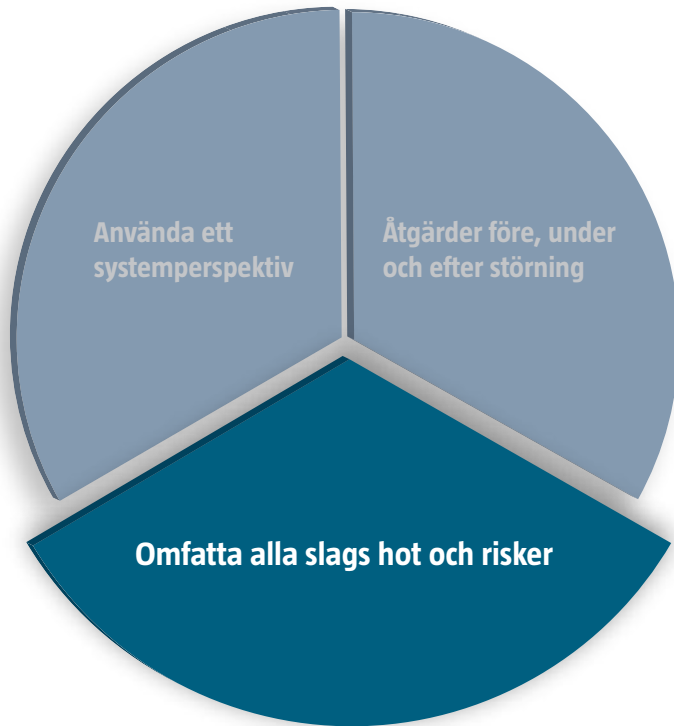
Prioriterade aktiviteter

- 2.1 Analysera hur konsekvensanalyser på samhällsnivå kan komplettera aktörernas ordinarie planering, beslutsprocesser och åtgärder i syfte att upprätthålla samhällets funktionalitet, bland annat utifrån hela kedjan före, under och efter.
- 2.2 Klargör privata aktörers incitament för att arbeta systematiskt med säkerhet utifrån ett samhällsperspektiv och på vilket sätt olika stimulansåtgärder kan behöva kombineras med krav i lagstiftning.
- 2.3 Inventera behovet av att utveckla nya metoder för att utvärdera och mäta förmågan att förebygga, motstå och återhämta sig från störningar.
- 2.4 Inventera behovet av ny kunskap och prioritera forskningsområden med inriktning samhällets krisberedskap.

---

15. ISO - internationell standardisering inom samhällssäkerhet (Societal security)

16. MSB:s föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:6 och 2010:7)

Omfatta alla slags hot och risker

Samhällsviktig verksamhet kan påverkas av olika slags hot och risker. Det är därför angeläget att arbetet med samhällets funktionalitet baseras på en bred hot- och riskbild - "All Hazards Approach". Det innebär också att samhällsviktig verksamhet behöver beaktas i arbetet med att minska olika hot och risker som vi känner till och kan förutsäga.

Sverige har upplevt många hot och risker som hade kunnat leda till allvarliga störningar i samhället och skada människor, miljö och egendom. Listan kan göras lång och det går heller inte att förutsäga exakt vad som kommer att ske. Det behövs därför i grunden ett arbete med att säkerställa kontinuitet i samhällsviktig verksamhet, oavsett händelse. Detta behöver kombineras med ett arbete kring de hot och risker vi känner till och som kan komma att inträffa.

Strategin innebär att det systematiska säkerhetsarbetet bedrivs genom att all samhällsviktig verksamhet genomför samhällskonsekvensanalyser i kombination med att öva olika givna scenarier för att följa upp förmågan.

Prioriterade aktiviteter

- 3.1 Beakta samhällsviktig verksamhet som en del i arbetet med att reducera risken för olika allvarliga händelser.
- 3.2 Utveckla arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och intensifiera arbetet med förmågebedömningar kring flera scenarier.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publ.nr: MSB266 - december 2011 ISBN 978-91-7383-137-6